ಡಾ|| ವಿ.ಎಸ್. ಸಂಪತ್ಕುಮಾರಾಚಾರ್ಯ*

ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೊಡುಗೆ

'ಸಮ್ಯಕ್‌ಗೀತಂ ಸಂಗೀತಂ,' ಸಂಗೀತ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಹ್ಲಾದಕರವಾದ ಧ್ವನಿ ವಿಶೇಷ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯೆ. ಪಶು, ಶಿಶು, ಸರ್ಪ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಸಹ ಇದರಿಂದ ಮುಗ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಮರೆತು ನಿಂತುಬಿಡುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳು ಸಂಗೀತವನ್ನು ಗಾಂಧರ್ವವೇದವೆಂದು ಸಾರಿವೆ. ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮಾನವನಿಗೆ ಅನೇಕ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ತೋರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತವು ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭವಾದ ಮಾರ್ಗವೆನ್ನಬಹುದು. ಈ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಂಗೀತೋಪಾಸನೆ ಎಂದು ಹೆಸರು.

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತದ ನವೋದಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದವರು ವಿಜಯನಗರದ ಪ್ರಾರಂಭದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿಮಠದ ಜಗದ್ಗುರು ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಯತಿಗಳು. ಅವರು ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಸಂಗೀತದ ಪ್ರವಾದಿಯಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. 'ಸಂಗೀತಸಾರ' ಎಂಬ ಲಕ್ಷಣಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿ ೧೫ ಮೇಳರಾಗಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ೫೦ ಪ್ರಚುರ ಪ್ರಯೋಗಗಳುಳ್ಳ ರಾಗಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದರು. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ೭೨ ಮೇಳಕರ್ತ (ಜನಕ ರಾಗ) ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನೀ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಥಾಟ್ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು.

ಶಾರ್ಙ್ಗದೇವನ 'ಸಂಗೀತರತ್ನಾಕರ'ಕ್ಕೆ ವಿಜಯನಗರದ ಇಮ್ಮಡಿ ದೇವರಾಯನ ಆಸ್ಥಾನ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದ, ಲಾಕ್ಷಣಿಕನಾಗಿ ಕಲ್ಲಿನಾಥನು (ಕಲ್ಲಪ್ಪದೇಶಿಕ) ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ' 'ಕಲಾನಿಧಿ' ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಆಧುನಿಕ ಸಂಗೀತದ ಆದ್ಯಾಚಾರ್ಯನೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಸಮಕಾಲೀನನಾಗಿದ್ದ ರಾಮಾಮಾತ್ಯನು 'ಸ್ವರಮೇಳಕಲಾನಿಧಿ (೧೫೫೦ ಕ್ರಿ.ಶ.) ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಆಧುನಿಕ ಜನಕರಾಗಗಳ ಜನಕನಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ವೀಣೆಯ ಆದ್ಯಾಚಾರ್ಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಅದೇ ಕಾಲದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾಗಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಸಾತನೂರಿನ ನಿವಾಸಿಯಾದ ಪುಂಡರೀಕ ವಿಠಲನು ಮೊದಲು ಖಾಂದೇಶ್ ನವಾಬನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ನಂತರ ಅಕ್ಬರನಿಂದ ಆಹ್ವಾನ ಹೊಂದಿ ಹರಿದಾಸ ಸ್ವಾಮಿಗಳೊಂದಿಗೆ ತಾನಸೇನನಿಗೆ ಗುರುವಾಗಿದ್ದನು. ಈತನು ನರ್ತನ ನಿರ್ಣಯ, ರಾಗ ಮಂಜರಿ, ಸದ್ರಾಗಚಂದ್ರೋದಯ, ರಾಗಮಾಲಾ, ಸಂಗೀತ ರತ್ನಾಕರ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ 'ಅಕಬರೀಯ ಕಾಳಿದಾಸ'ನೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದನು. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನೀ ಧ್ರುಪದ್‌ರೀತಿಗೆ ಈತನೇ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಇದಲ್ಲದೆ ೯೦ ರಾಗ ಮೇಳಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಗಣಿತ ಪ್ರಸ್ತಾರವವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು, ರಾಗಗಳ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷ ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಸಂಗೀತದ ಆಚಾರ್ಯ ಪುರುಷನಾದನು.

* ೯೨೭/೧, ಒಂದನೆಯ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುರ, ಮೈಸೂರು-೫೭೦ ೦೦೪.

ದಕ್ಷಿಣದ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಶ್ರೀರಂಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇದ್ದು ತಮಿಳು ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಗಾನದ ಪರಿಚಯ ಪಡೆದಿದ್ದ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರು (೧೪೦೪-೧೫೦೨ ಕ್ರಿ.ಶ) ಚಂದ್ರಗಿರಿಯ ದೊರೆ ಸಾಳ್ವನರಸಿಂಹನ ಗುರುವಾಗಿದ್ದು ಈಗಿನ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಳಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು. ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ನರಹರಿ ತೀರ್ಥರು ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆದ್ಯರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೂ, ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರು ಮೊದಲಿಗರು. ಇವರು ೧೩೩ ಸುಳಾದಿಗಳನ್ನೂ, ಹಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಸಾಮಾಗ್ರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರು. ಇವರು ಉಗಾಭೋಗಗಳು, ವೃತ್ತನಾಮಗಳು, ದಂಡಕಗಳು, ಗೋಪಿಗೀತ, ವೇಣುಗೀತ, ಭ್ರಮರಗೀತೆ, ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ ದಂಡಕ, ರುಕ್ಮಿಣಿ ಸತ್ಯಭಾಮಾ ವಿಲಾಸ ಎಂಬುವುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇದರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥರು (೧೪೪೧-೧೫೩೯ ಕ್ರಿ.ಶ.) ಹರಿದಾಸ ಮುಕುಟಮಣಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಕನ್ನಡ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲೂ ಪರಿಪುಷ್ಟವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಪ್ರೌಢವಾಗಿದ್ದ ಗೇಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದರು. (ಇವರ ಅಂಕಿತ' 'ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ') ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಪುರಂದರ ದಾಸರು (೧೪೮೪-೧೫೬೪ ಕ್ರಿ.ಶ.) ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತದ ಪ್ರಥಮ ಸೋಪಾನಗಳಾದ ಸರಳೆವರಿಸೆ, ಜಂಟಿವರಿಸೆ, ಅಲಂಕಾರ, ಪಿಳ್ಳಾರಿ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ತತ್ಕಾರಣ ಪುರಂದರದಾಸರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಪಿತಾಮಹ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು. ಇದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು. ದಾಸರು ಹಲವು ಬಗೆಯ ಗ್ರೇಯಪ್ರಕಾರಗಳ ಮಹಾಪೂರವನ್ನೇ ಹರಿಸಿದರು. ಮುಂಡಿಗೆಯೆಂಬ ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಗೊಳಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಭಕ್ತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕನಕದಾಸರಿಗೆ (೧೫೦೯-೧೬೦೭ ಕ್ರಿ.ಶ.) ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಾದ ಗೋವಿಂದ ದೀಕ್ಷಿತರು (೧೫೫೪-೧೬೨೪ ಕ್ರಿ.ಶ.) ತಂಜಾವೂರನ್ನು ಆಳಿದ ಚೆವ್ವಪ್ಪನಾಯಕ, ಅಚ್ಯುತಪ್ಪನಾಯಕ ಮತ್ತು ರಘುನಾಥನಾಯಕರ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದು ರಘುನಾಥ ನಾಯಕನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 'ಸಂಗೀತ ಸುಧಾ' ಎಂಬ ಲಕ್ಷಣ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ಸರಸ್ವತೀ ವೀಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಇವರ ದ್ವಿತೀಯಪುತ್ರ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ದೀಕ್ಷಿತ (೧೬೫೦ ಕ್ರಿ.ಶ.) ಅಥವಾ ವೆಂಕಟಮಖಿಯು 'ಚತುರ್ದಂಡಿ ಪ್ರಕಾಶಿಕಾ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಈಗ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ೭೨ ಮೇಳ ಕರ್ತ ಅಥವಾ ಜನಕರಾಗ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಕಾರಣರಾದರು.

ವಿಜಯನಗರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅಚ್ಯುತರಾಯನ 'ತಾಳಕಲಾವಾರಿಧಿ', ಅಷ್ಟಾವಧಾನ ಸೋಮನಾರ್ಯನ 'ಸ್ವರರಾಗ ಸುಧಾರಸ', ಶ್ರೀರಂಗರಾಜನ 'ಭರತಭಾಷ್ಯ', ಭಂಡಾರು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣನ 'ಸಂಗೀತ ಚೂಡಾಮಣಿ', ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಯ'ವಿವೇಕ ಚಿಂತಾಮಣಿ' ಯಲ್ಲಿರುವ ಗೇಯಕೃತಿಗಳು, ದೇವಣ್ಣ ಭಟ್ಟನ 'ಸಂಗೀತ ಮಕರಂದ ಎಂಬ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನಾಟ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು.

ನಂತರ ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಭರತನಾಟ್ಯವನ್ನು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಪೋಷಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿದರು. ರಾಜ ಒಡೆಯರು (೧೫೭೮-೧೬೧೭ ಕ್ರಿ.ಶ.) ಸಂಗೀತ ಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದು ವೀಣಾವಾದನ, ಸಂಗೀತ, ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕಾಲಂಕಾರಾದಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಕಂಠೀರವ ನರಸರಾಜ ಒಡೆಯರು (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೩೮-೧೬೫೯) ಸಂಗೀತ ಪ್ರಿಯರೂ, ಕಲಾಪೋಷಕರು, ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯ ವೀಣಾವಾದನವಿಶಾರದರೂ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಇವರ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವೀಣೆ ವಿಠಲ ನರಸಯ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿದ್ವನ್ಮಣಿಗಳೂ ಕಲಾವಿದರೂ ಇದ್ದರು. ಚಿಕ್ಕ ದೇವರಾಜ ಒಡೆಯರು (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೭೨-೧೭೦೪) 'ವೈಣಿಕರೊಳ್ ಪ್ರವೀಣರು' ಕಲಾಪೋಷಕರೂ ಆಗಿದ್ದು, ಜಯದೇವಕವಿಯ ಗೀತಗೋವಿಂದದ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ 'ಗೀತಗೋಪಾಲ' ಮತ್ತು 'ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಯ ಸಪ್ತಪದಿ' ಎಂಬ ಗೇಯ ರೂಪಕಗಳನ್ನೂ, ನಂಜರಾಜನು

‘ಸಂಗೀತ. ಗಂಗಾಧರ’ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ, ರಚಿಸಿದ. ಟಿಪ್ಪುವಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ತಂಜಾವೂರು ಮತ್ತು ತಿರುವಾಂಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಪಿಟೀಲು ವಾದ್ಯವು ಪ್ರವೇಶ ವಾಗುವ ಮೊದಲೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಭರತ ನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ ದರಿಯಾದೌಲತ್‌ಬಾಗ್ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಂಗೀತಗಾರರ ವೃಂದದ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ಪಿಟೀಲು ನುಡಿಸುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯವು (೧೭೮೪ ಕ್ರಿ.ಶ.), ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯ ರಥದಲ್ಲಿ ಪಿಟೀಲಿನ ಒಂದು ಕೆತ್ತನೆಯೂ ಇವಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನ.

ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು (೧೭೯೪–೧೮೬೮ ಕ್ರಿ.ಶ.) ತಂಜಾವೂರಿನ ನಂತರ ಮೈಸೂರು ಒಂದು ಸಂಗೀತ ಕಲಾಕೇಂದ್ರವಾಗಲು ಕಾರಣರು. ತಂಜಾವೂರು ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣದ ಇತರ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಹಲವು ಖ್ಯಾತ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದು ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದರು. ಒಡೆಯರು ಸ್ವತಃ ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಭರತನಾಟ್ಯ ಕಲಾಕೋವಿದರೂ, ಕವಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು, ಅವರು ‘ಸ್ವರಚೂಡಾಮಣಿ’ಎಂಬ ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವೇಚಿಸಿರುವ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ, ‘ಶ್ರೀ ತತ್ವನಿಧಿ’ ಎಂಬ ಕೋಶವನ್ನೂ, ‘ಭರತಸಾರ ಸಂಗ್ರಹ’ ಎಂಬ ಭರತನಾಟ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಕುರಿತ ವಿಶೇಷವಾದ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ, ‘ನಂಜುಂಡಾಷ್ಟಕ, ಮುಂತಾದುವನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೧೬೯೪–೧೭೧೦ ಕ್ರಿ.ಶ.ರ ವರೆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಳದಿಯ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನು ‘ಶಿರತತ್ವರತ್ನಾಕರ’ನೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತದ ವಿಶ್ವಕೋಶವನ್ನು ರಚಿಸಿದನು ಇದರ ೬ ೭,೮,೯ನೆಯ ಕಲ್ಲೋಲಗಳು ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿಯಲು ಒಂದು ಆಕರ ಗ್ರಂಥ.

ಮೈಸೂರಿನ ವೀಣಾ ಪರಂಪರೆಯ ಮೂಲವನ್ನು ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸ ಬಹುದು. ‘ವೀಣೆಯ ಬೆಡಗಿದು ಮೈಸೂರು’ ಎಂದು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವು ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆಯಲು ಈ ವೀಣಾ ಪರಂಪರೆಗೆ ಸೇರಿದ ವೈಣಿಕರು ಮತ್ತು ರಾಜರ ಕಲಾಭಿಮಾನ, ಉದಾರ ಪೋಷಣೆ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳು ಕಾರಣ. ವೀಣೆಶೇಷಣ್ಣ(೧೮೫೨–೧೯೨೬ ಕ್ರಿ.ಶ.)ಮತ್ತು ವೀಣೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ (೧೮೫೪–೧೯೩೯ ಕ್ರಿ.ಶ.) ನವರು ಮೈಸೂರಿನ ಕಲಾಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರು, ಮೈಸೂರಿನ ವೀಣಾವಾದನ ಶೈಲಿಯೆಂದರೆ ಮಾರ್ದವತೆಯುಳ್ಳ ಗಾಯನವನ್ನು ಹೋಲುವ ಶೈಲಿ, ಇಂದಿನ ಮೈಸೂರು ಶೈಲಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ವೈಣಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಪರಂಪರೆಗೆ ಸೇರಿದವರು.

ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು (೧೮೯೫–೧೯೪೦) ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಇವರ ಸಹೋದರರಾದ ಯುವರಾಜ ನರಸಿಂಹರಾಜ ಒಡೆಯರು ೧೯೧೪ರಲ್ಲೇ ಪುಂಡರೀಕ ವಿಠಲನ ಗ್ರಂಥ ಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಚಿರಋಣಿ ಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು.

ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ, ಸ್ಯಾಕ್ಸೋಫೋನ್‌ವಾದ್ಯವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿ ನುಡಿಸುವಂತೆ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನುಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದರು. ಅಂತೆಯೇ ಅರಮನೆ ವಾದ್ಯವೃಂದದ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಯ್ಯ ಎಂಬುವರು ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಸಾಕ್ಸೋಫೋನ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ಅರಮನೆಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು ೭೨ ಮೇಳಕರ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತಿರಚನೆ ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿಸಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕ, ಹಿಂದೂ ಸ್ಥಾನೀ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಾದ್ಯಗೋಷ್ಠಿಗಳ ಏರ್ಪಾಡು, ಮೈಸೂರಿನ ಕ್ಷಯರೋಗದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮಾನಸಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸಂಗೀತ ಕಚೇರಿ ಗಳ ಏರ್ಪಾಡು, ಪರಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಬಂದು ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಅಪೂರ್ವವಾದ ಸುಮಾರು ೫೦೦ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸ್ವರಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೪೦ ಸಂಪುಟ ಗಳಲ್ಲಿ ವೀಣಾ ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪನವರಿಂದ ಬರೆಸಿ ಇಟ್ಟಿರುವುದು, ಉಚಿತವಾಗಿ ಸಂಗೀತ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರಕಲು ಚಂದ್ರಶಾಲೆ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು, ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಗೀತ ಕಚೇರಿಗಳನ್ನು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಕೇಳುವಂತೆ

ಅರಮನೆಯ ಹೊರಗಡೆ ಧ್ವನಿವರ್ಧಕದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದವರಲ್ಲಿ ಇವರೇ ಮೊದಲಿಗರು. ಅಭಿನವ ತ್ಯಾಗರಾಜರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ಮೈಸೂರು ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯರ (೧೮೬೫-೧೯೬೧) ರಚನೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ 'ವಾಸುದೇವ ಕೀರ್ತನ ಮಂಜರಿ' ಎಂಬ ಸಂಪುಟಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದುವು. ಇದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ೧೧೪ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ದೇವೋತ್ತಮ ಜೋಯಿಸರ ನೆರವಿನಿಂದ ಮುತ್ತಯ್ಯಭಾಗವತರು ರಚಿಸಲು ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಕಾರಣರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಮೈಸೂರು ಟಿ. ಚೌಡಯ್ಯನವರ ೪ ತಂತಿಗಳ ಪಿಟೀಲನ್ನು ೭ ತಂತಿಗಳ ಪಿಟೀಲನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ, ನಂತರ ಅದನ್ನು ೧೯ ತಂತಿಗಳ ಪಿಟೀಲನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮಹತ್ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯರಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಹರಡಿದ್ದು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲೇ. ಕೊನೆಯ ಮಹಾರಾಜರಾದ ಜಯಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರು ಸಂಗೀತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತದ ಮುಮ್ಮಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಮುತ್ತುಸ್ವಾಮಿದೀಕ್ಷಿತರ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಗಗಳಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಅಪರೂಪ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ಮೈಸೂರು ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯರು ಮತ್ತು ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ವಿದ್ವಾನ್ ಎನ್. ಚೆನ್ನಕೇಶವಯ್ಯನವರ ನೆರವಿನಿಂದ ೯೪ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ೯೪ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾ' ಎಂಬ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ರಾಗಮುದ್ರೆಯೂ ಬರುವಂತೆ ರಚಿಸಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದರು.

ವೈಣಿಕ ಆರ್. ಎಸ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿಯವರು ತಮ್ಮ ವೀಣೆಗೆ ಅನುರಣನಕ್ಕಾಗಿ ಏಳು ತಂತಿಗಳನ್ನೂ, ಸಾರಣೆಗೆ ಜೋಡು ತಂತಿಗಳನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಗಾಯಿತ್ರೀ ವೀಣೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವೈಣಿಕ ಜಿ. ಎನ್. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಅವರು ವೀಣೆಗೆ ಒಟ್ಟು ೨೪ ತಂತಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಗಾಯತ್ರಿ ವೀಣಾ ಎಂಬ ವೀಣೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಗೋಪಾಲನಾಯಕ, ಶಾರ್ಙ್ಗದೇವನಿಂದ ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಲಕ್ಷಣಕಾರರು, ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತವನ್ನು ರಾಜ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಈ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಕೊಡುಗೆ ಗುರುತರವಾದುದು ಇದಲ್ಲದೆ ಹೊಯ್ಸಳ ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಬಹುಭಾಗ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಗಳ ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದರೆ ಪುರಾತನ ಎಂಬ ಅರ್ಥವೂ ಇದೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತವೆಂಬ ಹೆಸರು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದೆ.